

Nieuwsbrief VGVZ

Bestuur & stafbureau,
werkvelden

Nummer 47 – november 2021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Nieuws van bestuur en stafbureau	2
Corona update	
Vereniging en bestuur	2
Wetgeving en beleid	4
Update Geestelijke Verzorging Thuis	5
Onderwijs geven als geestelijk verzorger	5
Onderzoek en wetenschap	6
Werkveld Verpleeg- en verzorgingshuizen - Hospices	7
Werkveld Revalidatie	7
Werkveld zorg voor mensen met een beperking	8
Werkveld Geestelijke verzorging thuis	9

Foto: Ger Thonen

Nieuws van bestuur en stafbureau

Corona update

In de afgelopen periode zijn de besmettingscijfers in korte tijd explosief gestegen. De persconferentie van het demissionaire kabinet van vrijdag 12 november heeft ook gevolgen voor de werkzaamheden van geestelijk verzorgers en voor bijeenkomsten van de VGZ. Daarom is besloten weer een nieuwe richtlijn voor geestelijk verzorgers uit te geven.

VGZ-bijeenkomsten met leden zijn tot 5 december gecancelled of vinden digitaal plaats.

De Coronawerkgroep is op maandag 8 november voor het eerst weer bij elkaar geweest om de stand van zaken te inventariseren. Een beeld van onderbezetting, werkdruk, vermoeidheid, de dreiging van code zwart en de daarbij behorende triage, de behoefte om een profetisch signaal aan de overheid af te geven waren thema's die werden benoemd en die om een vervolgbijeenkomst vragen, op 22 november.

Op de website van de VGZ <https://vgz.nl/corona/richtlijnen-voor-gv/> staat altijd een verwijzing naar de laatste versie van de richtlijn. Ook is er relevant materiaal te vinden over diverse andere onderwerpen in verband met corona.

Vereniging en bestuur

Intussen lijkt het alweer lang geleden, maar op 4 oktober waren we blij dat we een Algemene Ledenvergadering konden houden waarbij we elkaar weer fysiek konden ontmoeten. In Amersfoort troffen we elkaar met zo'n 50 collega's. Tijdens deze bijeenkomst is verantwoording afgelegd over het beleid van het afgelopen jaar, en werd uiteraard ook vooruitgeblikt. Duidelijk is dat de behoefte aan uitwisseling en gesprek groot is. Met alleen al het oog op een nieuw Meerjaren Beleid vanaf 2022 zal hieraan ook zeker gehoor worden gegeven. Het is nog even de vraag hoe, maar een Open Platform in het voorjaar van 2022 is in ieder geval voorgenomen.

Verder werden door de vergadering nieuwe leden benoemd voor de Klachtencommissie van de VGZ: Ayse Türk, Anton Stegeman, Else van der Hoek en Freda Dröes.

Joost Verhoef, Rico Kremer, Evert Kronemeijer en Marga Berkhout namen afscheid en werden hartelijk bedankt. Fijn dat er weer nieuwe collega's zijn die willen bijdragen aan deze voor de beroepsgroep belangrijke commissie!

Verder werd op de ALV ook traditiegetrouw de VGZ-Research Award uitgereikt. Ditmaal aan Nienke Fortuin, voor haar proefschrift over het omgaan van ouderen met hun naderende sterven.

In oktober en november stonden meer studiedagen gepland van werkvelden en sectoren, waarvan sommige live. Daarvan is alleen de landdag van de katholieke sector doorgegaan; de aangekondigde studiedag van het werkveld Psychiatrie op 23 november is helaas toch afgezegd moeten worden. Deze

wordt uitgesteld naar het voorjaar van 2022. Binnenkort, op 25 november, is er wel een [digitale borrel](#) van het werkveld ziekenhuizen.

Vertegenwoordiger gezocht voor FBZ

De VGVZ is als vereniging lid van de vakbond voor zorgprofessionals FBZ. De FBZ zorgt voor alle arbeidsrechtelijke belangen van geestelijk verzorgers in de zorg, waardoor we partner zijn bij alle cao's, in sociale plannen en op alle gebieden waarop we voor ons vak willen opkomen. Eén van onze leden vertegenwoordigt de VGVZ bij de FBZ. De laatste jaren heeft Marten Tel dat voor ons gedaan, maar door zijn afzwaaien als geestelijk verzorger, komt zijn positie vacant.

Vind je strategisch en organisatorisch werk interessant, verdiep je je graag in het behartigen van onze belangen en kun je goed communiceren en ordenen, overweeg dan of je vertegenwoordiger bij de FBZ wilt worden. Je vervult je taak vrijwillig, met steun van het stafbureau, deels in werktijd (ook zo'n cao-recht), je leert er veel van en werkt met boeiende mensen samen. Oh ja, en je bewijst er ons vak ook een grote dienst mee! Reken op een tijdsinvestering van maximaal een uur per week, ongelijkmatig over het jaar verdeeld. Geïnteresseerden kunnen zich melden bij [Ralf Smeets](#).

Geld terug?

Van de contributie voor de VGVZ als beroepsvereniging kunt u in veel gevallen (een deel) terugvragen. Daarvoor moet u wel zelf actie ondernemen, en wel voor het einde van het lopende contributiejaar. Zie de informatie op de [website van de VGVZ](#). Collega's in de zorg kunnen ook kijken op de [pagina van de FBZ](#).

Kosten die zijn gemaakt in verband met activiteiten voor de VGVZ kunnen worden gedeclareerd bij de VGVZ. Denk aan reiskosten voor bijeenkomsten van een commissie, werkveld- of sectorraad, of aan bloemen als dank voor medewerking aan een studiedag. Hiervoor zijn twee aparte formulieren beschikbaar: een formulier voor reiskosten, en een ander formulier voor de overige kosten. In verband met een snellere verwerking door de administratie worden alle kosten voortaan individueel gedeclareerd. De formulieren vindt u op de website <https://vgvz.nl/over-de-vgvz/declaratieformulieren/>.

Ga mee naar de ENHCC op Kreta

Het European Network for Health Care Chaplaincy ENHCC organiseert in mei 2022 weer een internationale uitwisseling over geestelijke verzorging in de zorg. Tweejaarlijks leren tientallen deelnemers uit 34 deelnemende landen van elkaar over inhoud, organisatie, onderzoek en beleid met betrekking tot ons vak. De VGVZ neemt telkens deel met de voorzitter en een stafid om de uitkomsten mee te nemen in beleid. Volgend jaar wil het bestuur graag ook één van onze leden uitnodigen om kosteloos deel te nemen, met als tegenprestatie een vorm van verslaglegging (vlogs/ social media/ nieuwsflits) zodat dit platform nog meer ten goede komt aan al onze leden.

Als je van 12 tot 16 mei mee wilt gaan naar deze inspirerende internationale uitwisseling en goede

ideeën hebt over de manier om onze leden er inhoudelijk bij te betrekken, horen we dat graag via [Ralf Smeets](#). Ook als je twijfelt en eerst meer wilt weten, kun je dat melden. Meer informatie vind je op www.enhcc.eu. Verder staat het alle VGVZ-leden vrij zich aan te melden voor de conferentie los van deze oproep, op eigen kosten.

Wetgeving en beleid

Gevolgen nieuwe wet over kwaliteitstoetsing

Op 1 januari 2022 treedt de Wet toetreding zorgaanbieders (Wtza) in werking als vervanger van de WTZi. Het hoofddoel van de toetredingsregels is een verbetering van de zorgkwaliteit. De Inspectie voor Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) houdt hierop toezicht. Aanbieders van zorg en/of jeugdhulp die aan de eisen van de Wtza voldoen, laten zien dat ze staan voor goede zorg, dat ze transparant willen zijn naar alle betrokkenen en dat ze daarop kunnen worden aangesproken. Dit versterkt het vertrouwen in de kwaliteit van de zorg.

Geestelijk verzorgers krijgen hiermee te maken als ze werken bij een werkgever die nu een WTZi-status heeft, zoals onder andere eerstelijnszorgaanbieders, ziekenhuizen, verpleeghuizen en wijkverpleging. De interne toezichthouder ziet toe op het verantwoord afwegen en beheersen van kansen en risico's. En hij houdt zowel het organisatie- als het maatschappelijk belang voor ogen. Zo zorgt hij samen met het bestuur voor goede en veilige zorg.

Dit biedt een kans om op instellingsniveau de kwaliteit van geestelijke verzorging ter sprake te brengen. Samen met de brancheorganisaties en de IGJ kijkt de VGVZ naar de manieren waarop de kwaliteitsborging van geestelijke verzorging kan bijdragen aan goede zorg.

Let op: kwaliteitsborging van geestelijke verzorging betekent ook dat elke geestelijk verzorger onder een tuchtrecht valt (door het VGVZ-lidmaatschap) en kwaliteit extern verantwoordt (door de SKGV-registratie). Zie er dus op toe dat dit in je instelling/ werkverband goed geregeld is.

Richtlijnen

Er is een nieuwe themapagina op Palliaweb over [mantelzorgondersteuning in de palliatieve fase](#), waarin zorgverleners alle ondersteunende informatie en hulpmiddelen voor mantelzorgers kunnen vinden. De informatie over geestelijke verzorging kwam tot stand dankzij de inbreng van collega's Karin Seijdell en Alice Bremmer.

Binnenkort verschijnt ook op Pallialine de nieuwe richtlijn *Palliatieve zorg voor mensen met ALS*. Collega Diet van Dorsser heeft hier namens onze beroepsgroep belangrijke input gegeven in de werkgroep. De Richtlijn is dan ook geautoriseerd door de VGVZ.

Update Geestelijke Verzorging Thuis

Eind van dit jaar loopt de eerste fase van de subsidieregeling GV Thuis af en begint een nieuwe fase die tot 2027 doorloopt. In het eerste jaar is er een fiks aantal knelpunten: de 19 subsidieaanvragers hebben in de praktijk te maken met ruim 20% minder budget voor de inzet van geestelijke verzorging. Dat is het gevolg van een beperkter budget voor 2022 (€ 4,5 miljoen in plaats van € 5 miljoen) en het feit dat de uitvoeringskosten (eerder het 2/7^e gedeelte geheten) nu in het subsidiebedrag is opgenomen. Dat betekent dat de inzet van projectleiders en vanuit Fibula voor het ondersteunen van de Centra minimaal zal zijn. Ook beide communicatiewerkers zullen - als onderhandelingen daarover niet slagen - per begin 2022 uitgezwaaid worden. Ook zien we dat het in gang zetten van vervolgstappen met betrekking tot de Expertisefunctie bij VWS uitblijven. Dit alles maakt dat wat in de afgelopen drie jaar is opgebouwd kwetsbaar wordt. Het is belangrijk dat Centra voor Levensvragen gaan werken aan andere vormen van inkomsten om hun Centrum levensvatbaar te houden.

Vanuit de Stuurgroep GV Thuis wordt met VWS gesproken over de problematiek bij GGZ, ruim voordat Ruth Peetoom hier begin november in Trouw aandacht voor vroeg. Speerpunten daarbij zijn inzet van geestelijk verzorgers binnen een integrale benadering van dit thema en aanvullende financiering, zodat dit niet ten laste komt van de financiering GV Thuis en ook de doelgroep 18-50 jaar bereikt kan worden. Ook ten aanzien van [C-support](#) (klachten door long COVID) heeft de VGVZ op directie- en stafniveau gesproken over ondersteuning door geestelijk verzorgers bij Corona, waarbij VWS vooralsnog geen reden ziet om geestelijk verzorgers daarbij te betrekken (en middelen beschikbaar te stellen). Wel worden medewerkers van C-support door Geestelijk Verzorgers Thuis geschoold in het herkennen van zingeingsvragen en adequate verwijzing.

Onderwijs geven als geestelijk verzorger

In de ochtend van 5 november vond het tweede symposium van dit jaar plaats van de Community *Onderwijs en zingeving*. Het thema deze keer was 'harmonisatie van taal.' Er waren ruim 60 deelnemers aanwezig. Op deze dag was er ruimte voor ontmoeting van docenten mbo, hbo en wo in de domeinen zorg, welzijn en geestelijke verzorging én geestelijk verzorgers die docent zijn binnen Geestelijke Verzorging Thuis. Na een mooie inleiding door prof. dr. Hans Alma over 'zinnige taal voor zin' gingen de deelnemers in deelsessies uiteen om nader in te gaan op mogelijkheid én wenselijkheid van een gezamenlijke taal over de onderwerpen zingeving, spiritualiteit en levensbeschouwing. Van het symposium zijn opnames gemaakt. Mail Karin Seijdell als je deze opnames en presentaties wilt ontvangen. Als je lid wilt worden van deze groeiende community met nu al meer dan 200 leden, kun je ook bij haar aanmelden: karinseijdell@vgvz.nl.

Start deelcommunities Onderwijs en Zingeving

Mogelijk geef je als geestelijk verzorger vaker les, intramuraal of in de thuissituatie. Dan kan het fijn zijn om uit te wisselen met andere docenten over inhoudelijk onderwerpen. In november zijn vijf deelcommunities *Onderwijs en Zingeving* van start gegaan, die kennis met elkaar gaan delen. Elke groep heeft een kartrekker, en voor geestelijk verzorgers kan SKGV-accreditatie worden aangevraagd. De thema's zijn:

- Aandacht voor diversiteit
- De rol van supervisie en intervisie voor trainers
- Samenwerken met vrijwilligers
- Competentie erbij, belasting van de professional?
- Bezinning op het zingevingsdiscours.

Via [deze link](#) kun je opgeven voor een of meer communities.

Onderzoek en wetenschap

Onderzoeksresultaten zingeving in de palliatieve zorg

De afgelopen jaren leverde het ZonMw [project](#) over pro-actieve palliatieve zorg over de zingevingsdimensie mooie resultaten op. Er is een instrument ontwikkeld voor de tijdige identificatie van de palliatieve patiënt (de 'Dubbele Surprise Question'); een instrument om voor tijdige pro-actieve zorgplanning voor zorgprofessionals (de 'Kwadrantenkaart'); en een patiënteninstrument om patiënt en naaste beter voorbereid het consult in te laten gaan, waardoor zij meer geneigd zullen zijn te delen wat voor hen van belang is en daar aandacht voor te vragen (de 'PNPC+').

Ook is een training voor multidisciplinaire teams ontwikkeld om communicatie over proactieve zorgplanning te verbeteren. Hierin stond centraal het signaleren en verkennen van zingevingsissues en de integratie hiervan in zorgplanning. De effecten van deze training zijn getest en laten mooie, hoog significante resultaten zien. Daarnaast zijn e-learnings over dit onderwerp ontwikkeld, zowel voor zorgverleners als voor patiënten, en komt op korte termijn een terug te kijken webinar beschikbaar. Zie voor alle producten [deze link](#) of benader voor meer informatie [Anne Wichmann](#).

Ontwikkeling online programma over rouw: enquête

Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat 25% van de ouderen blijvende moeilijkheden ervaart bij het omgaan met het verlies van een partner. Dit kan leiden tot eenzaamheid, depressie en fysieke klachten. Het Nationaal Ouderenfonds doet hier samen met verschillende partners onderzoek naar in het project LEAVES. In een online-programma krijgen ouderen uitleg over de periode van rouw, begeleiding bij het rouwproces door middel van oefeningen en hulp om hun leven weer op te pakken.

Bent u geestelijk verzorger of zorgprofessional? Uw hulp kunnen we goed gebruiken bij de ontwikkeling van dit online-programma. In een korte online [enquête](#) leggen we graag onze keuzes en bevindingen aan u voor. Het invullen van de enquête kost ongeveer 10 minuten tijd. Alvast bedankt voor uw medewerking!

Voor meer informatie over het onderzoek kunt u terecht op de [website](#) van het project of neem contact op met [Lotte Schokking](#) van het Nationaal Ouderenfonds.

Nieuws van de werkvelden

Verpleeg- en verzorgingshuizen - Hospices

Bijeenkomst Hospice Geestelijk Verzorgers - 9 februari 2022

De Groep Hospices is bezig met de organisatie van een nieuwe bijeenkomst. We hopen weer eens 'live' bij elkaar te kunnen komen in Hospice Demeter in De Bilt.

Behalve dat we het belangrijk vinden om elkaar te zien en ervaringen van afgelopen tijd uit te wisselen, staan we stil bij het onderzoek van ZonMw 'Hopevol'. Everlien de Graaf, projectleider van dit onderzoek, hoopt 9 februari aanwezig te zijn om hierover te vertellen. Eind van dit jaar wordt het project afgerond en het eindverslag ingeleverd. Het komt dan dus tot ons, heet van de naald!

Hier vindt u meer info over [het project Hopevol](#).

Van harte welkom dus op 9 februari. We beginnen om **13.30** uur en eindigen om 16.30 uur. Locatie: **Demeter in De Bilt**. Alles natuurlijk onder voorbehoud van de dan geldende coronarichtlijnen.

Mede namens Betty Morel en Joep van de Geer,
Marjanne Lam

Revalidatie

Werkveldbijeenkomst

Op 28 september vond de najaarsbijeenkomst van het werkveld plaats bij revalidatiecentrum Reade in Amsterdam. Het thema was 'Werken aan Veerkracht' en na een periode van louter Zoombijeenkomsten op afstand was het een verademing om elkaar weer persoonlijk te kunnen ontmoeten.

De volgende twee vragen stonden centraal: Hoe werken we aan veerkracht bij de revalidant? En: hoe werken we aan onze eigen veerkracht, als geestelijk begeleider en als mens? Hoe doe je dat? Als je uit balans bent, veer je dan terug naar 'het oude', naar 'gewoon'? Naar de balans zoals die was? Of ontstaat er iets nieuws, en is het een terugveren naar een ander niveau?

Collega Hielke Bosma gaf in dit kader een presentatie over het trainen van innerlijke kracht.

Vervolgens deden wij met elkaar een geestelijke oefening en wisselden wij ervaringen uit rondom het werken aan de eigen veerkracht en die van de revalidanten.

Zorg voor mensen met een beperking

We hopen dat jullie weer bijeenkomsten kunnen hebben met de regio-collega's. Als werkveldraad houden we graag contact met jullie. We hebben een vertegenwoordiging van elke regio in onze raad, behalve van regio Brabant en Zeeland. Is het mogelijk dat vanuit die regio nog iemand bij ons aanschuift? Voor meer informatie of om je te melden kun je contact opnemen met [Anouk Helmich](#). Voor de overige regio's zijn dit de contactpersonen vanuit de werkveldraad:

- Regio Limburg - Hub van den Bosch
- Regio Noord- en Zuid-Holland - Anouk Helmich.
- Regio Noord-, Oost-, en Midden- Nederland - Melissa Dales

We pakken de voorbereiding voor een symposium binnenkort weer op, waarbij het steeds weer onzeker is onder welke omstandigheden we bij elkaar kunnen komen. Maar we merken dat de aandacht voor ons werkveld niet is verslapt. Integendeel, drie nieuwe onderzoeken zijn ons ter ore gekomen:

- Andre Mulder is in samenwerking met Reliëf begonnen aan een onderzoek naar **inclusie** van mensen met een beperking in de lokale geloofsgemeenschappen. Hij is op zoek naar goede voorbeelden. Hij schrijft: "Als onderzoekers nodigen we alle geïnteresseerden die met ons het avontuur willen aangaan om te zoeken naar betekenisvolle ontmoetingsplekken voor mensen met en zonder verstandelijke beperkingen uit om contact met ons op te nemen. Stuur een e-mail naar [André Mulder](#)."
- Paulien van Amerongen doet onderzoek naar **klein geluk** bij mensen met een ernstige meervoudige beperking. Het project richt zich op dagelijks geluk van emb'ers, hun naasten, verzorgers en professionals. Voor meer informatie mail naar [Paulien van Amerongen](#).
- Vanuit de Universiteit voor Humanistiek doet Gustaaf Bos onderzoek naar betrokkenheid bij gezinnen met een **zorgintensief kind**: hoe kan goede zorg het best worden afgestemd op de wensen én kwaliteiten van alle gezinsleden en zorgprofessionals. Hij schrijft: 'Wij willen, door nauw betrokken te zijn, heel goed zicht krijgen op wat er gebeurt in het alledaagse leven van gezinnen met een zorgintensief kind. Dat doen we door écht de tijd te nemen om te luisteren naar hun ervaringen en te leren begrijpen wat ze precies doormaken. Dit kan helpen deze gezinnen in de toekomst beter te erkennen en te ondersteunen.' Voor meer informatie mail [Gustaaf Bos](#).

Anouk Helmich, Melissa Dales, Annet Smal, Hub van den Bosch en Elske Cazemier

Geestelijke Verzorging Thuis

Kenniscafé Sociaal Domein

Op 5 november vond het jaarlijks kenniscafé plaats van de Werkveldraad Geestelijke Verzorging Thuis. Dit jaar was het wederom een digitale ontmoeting waar ongeveer 35 collega's elkaar hebben ontmoet. Het thema was 'Samenwerken in het sociaal domein.' Daarbij ging het om goede voorbeelden van activiteiten, opgezet door geestelijk verzorgers in samenwerking met sociaal werkers. Na een presentatie van Froukje Davidse, lid van de werkveldraad en actief bij het Centrum voor Levensvragen in de Vallei, gingen collega's in kleinere groepen uiteen om eigen ervaringen te delen en inspiratie op te doen voor het werk in de eigen regio.

Nieuwe projectupdate

In de nieuwe [GV Thuis Update](#) vind je een recent overzicht van ontwikkelingen en activiteiten rond zingeving en Geestelijke Verzorging Thuis. Ook vind je een vooruitblik op een aantal activiteiten, en een handig overzicht met links en instrumenten om te delen in je netwerk.

Gegevens bestuur en raden VGVZ

Namen en contactgegevens vindt u op de website van de VGVZ.

Wijzigingen

Graag houden wij ons ledenbestand zo up-to-date mogelijk. Geef daarom wijzigingen in uw e-mailadres of andere gegevens (werk of privé) door aan het [secretariaat](#).

Agenda

Activiteiten van de werkvelden en sectoren worden ook vermeld op de website van de VGVZ. Voor het aanmelden van activiteiten kunt u een mail sturen naar het [secretariaat](#).

Volgende Nieuwsbrief

De volgende nieuwsbrief verschijnt maart 2022. Kopij kunt u **voor 1 maart 2022** aanleveren bij het [secretariaat](#) van de VGVZ.

Tussendoor verschijnen steeds Nieuwsflitsen met korte, actuele berichten.